

INTROD

L'ourse é lo pitchou berdjé

Dedeun an pitchouda mèizoun-etta, totta soletta pròtso di bouque, vivoon eun vioù ommo é son néoi. Vardoon de fèye, nèn n'ayè de halle blantse é de halle nèe.

Lo mèinou améoo eun tsan le fèye ià pe lo bouque. Eun dzor, eun caéchèn la pi dzènta de totte, lèi di : « Dze si què que vo lamèri piqué l'erba fritse di pro, mi fou la sèyé é la catché i paillèa pe vo-ze baillé piqué lo lon de l'èivia ».

Dedeun lo bouque, po llouèn di micho, ll'f an platta avouì an goille i mèntèn. Lo pitchou berdjé, devàn que èmboué, s'aplantoo todzor lé é: «...dezevouette, trèntecattro, heuncanta... » , contoo le fèye mique s'abéoon.

Eun dzor, can l'ion lé, lo berdjé vèi aréé eun bió ourse : « Lo bouque l'è de mè, te biche l'an rèn a fée héilla ! », di l'ourse eun fèyèn sèmlàn d'ataqué le fèye. Lo berdjé lo sepliye : « Soplé, tchoua-mè po le fèye ! Mè é pagàn n'èn rènnque hèn pe vivre ».

L'ourse adòn se driche su le patte de dèri é di : « Dze te baillo an chance. Se t'eundein-e mon éyadzo, dze tchouèyo po te fèye. Te pou lèi pensé canque demàn ; dze tourno-pe hé a la mima oira ».

Lo pitchou berdjé tourne a mèizòn i volo, to tracachà, é conte hèn que l'è aréo-lèi a son gran-pée. Lo vioù pènze eun moumàn é aprì lèi di : « Tracacha-tè po, lo arèndzèn-pe proi nò ! Qui l'a deu que eun bió ourse l'è pi feun d'eun vioù ommo. Vouì l'aéprò, comme la couheumma, te va-pe eun tsan i fèye su pe lo bouque, te ramasse tcheu le catchouleun que te vèi é te coppe le brantsiillòn de totte le vergne que t'acape ».

Lo pitchou berdjé fa comme l'a de-lèi son gran-pée : ramasse eun grou moui de catchouleun é de brantsiillòn avouì le foille é le-z-amatse su lo bor de la goille é, eun contre-nâ, le-z-apeuille a de fiselle que lla d'eungn abro a l'otro, tot aleuntor de la hllardziya. Aprì to hi traille lo pitchou berdjé pènze : « Â n'í rèn d'otre a fée que me catché dèri eun bouèisòn é atèndre ».

Can chour la leunna, aruye l'ourse. Étoun-ó, se driche desù le patte de dèri é reuste a botse iverta :

*Que de boboroille... Que de foforoille
Magrì me hènt an, n'í jamì vu-nèn tan pai!*

lo gnalèi

¹Mò po tradui, reprèi comme l'è su lo teste orijinéo

INTROD

Can la leunna se catse, lo berdjé, que l'ayè tott'écoutó amoddo, chour foura é tourne eun tchi llu to contèn : « Ah aaah, pagàn l'a fran aù an boun-a idó ! ».

Lo dzor aprì, lo croué amée le fèye s'abée a la goille. Djeusto aprì aruye l'ourse, eun se nantéyèn. Se driche su le patte de dèrì é demande : « Adòn ? Te so-heu me dí queun l'è mon éyadzo ? ».

« T'o hèn an - repòn lo mèinoù - é â... va-t-èn ! ».

De la radze l'ourse se mour la patta é scappe su i sondzòn di bouque, de ioi l'an pomì vu-lò tourné.

lo glnàlèi

Tiré de :

Alexis Bétémps et Lidia Philippot, *Merveilles dans la vallée— Le Val d'Aoste conté* — Collection Le miel des Contes, Imprimerie Slatkine, Genève 2006

Texte publié en 2009 sur «Noalle d'Euntrou»

Collaborateur d'Introd pour la traduction: **Daniel Fusinaz**

Transcription: Guichet Linguistique